

фразеологічні звороти: *cerrarse a la banda, ponerse de uñas*.

При чому *denegar* вживається виключно в адміністративній мові у значенні відмовити прохання, запит тощо. Також у даному словнику до синонімів із значенням «*negar*» відносяться *ocultar, disimular, excusarse, rehusar*.

До того ж, ми не можемо забувати, що для визнання чогось негативним, ми одразу ж шукаємо на противагу цьому щось позитивне: якщо одне слово заперечує, відхиляє чи спростовує щось, є очевидним, що воно вже передувало у певній формі самому запереченню. Так, знову ж такі у вищезгаданому словнику знаходимо відповідні антоніми «*negar*»:

afirmar, incluir(se), ratificar(se), presentar(se).

Ступінь сприйняття негативності залежить від спільноти, тобто перше визначення заперечення може мати негативне і позитивне значення відповідно до обізнаності, рівня погодженості у суспільстві щодо чогось. Намагаючись угрупувати лексику в певні семантичні поля, простежується, що слова набувають чи можуть набувати за певних обставин відносні значення, і це акцентується, передусім, у полі заперечення [2, с. 32]. Так, синоніми заперечення групуються у такі лексико-семантичні поля [4]:

negación: *negativa, denegación, prohibición, oposición, repulsa;*

negación, *falta, carencia, ausencia, privación;*

negación, *torpeza, incapacidad, inutilidad, ineptitud, incompetencia, nulidad, invalidez, ineficacia;*

negación, *abjuración, traición.*

Можна стверджувати існування щільного зв'язку між контрарними поняттями, і, говорячи термінами компонентного аналізу, значення слова – це комплекси семантичних складників, поєднаних логічними константами, що визначається як концепт. Виходячи із цього, тлумачний словник – це система концептів, кожному з яких відповідає фонологічна форма і певні морфологічні та синтаксичні характеристики [1, с. 180–182].

Після проведеного аналізу щодо труднощів визначення та характеристики заперечення, ми спробуємо у подальшій роботі деталізувати критерії складання корпусу семантичного поля заперечення в іспанській мові.

Література:

1. Bierwisch M. Semántica / M. Bierwisch // Nuevos horizontes de la lingüística [ed. Jh. Lyons]. – Madrid : Alianza, 1975. – 369 p.
2. Cundín Santos M. Aproximación al diccionario de la negación / Margarita Cundín Santos. – Bilbao : Servicio Editorial de la Universidad del País Vasco, 2000. – 394 p.
3. Diccionario de la Lengua Española / Real Academia Española // Vigésima segunda edición. – Madrid : Espasa, 2001. – Tomo II (h-z). – P. 1181–2349.
4. Diccionario de sinónimos [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.diccionariodesinonimos.es/negacion/
5. Diccionario manual ilustrado de la lengua española / Revisión y Prólogo por Samuel Gili Gaya. – Barcelona : BIBLOGRAF, 1964. – 1126 p.
6. Diccionario manual. Lengua española. Sinónimos y antónimos. – Barcelona : Biblograf, 1988. – 370 p.
7. Julio Casares y el Diccionario ideológico de la lengua española [Електронний ресурс]. – Режим доступу до статті : creatividades.rba.es/.../dossierjulioscasares.pdf
8. Lara L. F. Teoría del diccionario monolingüe / L. F. Lara. – México : El Colegio de México, 1997. – 237 p.
9. Moliner M. Diccionario de uso del español / M. Moliner. – Madrid : Gredos, 1988. – 2 tomo (J–Z). – 960 p.
10. Nuevo diccionario ilustrado de la lengua española: 250.000 acepciones / Editorial Ramon Sopena, S. A. – Barcelona : SOPENA, 1980. – 1036 p.
11. Seifert S. A Basic Bibliography on Negation in Natural Language / Stephan Seifert, Welte Werner. – Tübingen : Narr, 1987. – 334 p.
12. Slager E. Diccionario de uso de las preposiciones españolas / Emile Slager. – Madrid : Espasa, 2004. – 885 p.

УДК 821.111(73) – 1.09«19»

О. Р. Заболотна,

Національний університет «Львівська політехніка», м. Львів

МОВНИЙ СВІТ ПОЕТИЧНОГО ІДИОСТИЛЮ СІЛЬВІ ПЛАТ

Стаття присвячена дослідженню мовного аспекту ідиостилю Сільвії Плат, що дає можливість визначити індивідуальну неповторність авторки. У роботі розглядаються особливості індивідуального стилю американської письменниці, а також відмінності індивідуального стилю залежно від сфери використання мови.

Ключові слова: ідиостиль, мовна особистість, поетичний стиль, вульгаризм, концепт.

LANGUAGE WORLD OF SYLVIA PLATH'S INDIVIDUAL POETIC STYLE

The article is devoted to the linguistic aspect of Sylvia Plath's individual style.

Sylvia Plath was one of the most dynamic and admired poets of the twentieth century. By the time she took her life at the age of thirty, Plath already had a following in the literary community. In the ensuing years her work attracted the attention of a multitude of readers, who saw in her singular verse an attempt to catalogue despair, violent emotion, and obsession with death. Intensely autobiographical, Plath's poems explore her own mental anguish, her troubled marriage to fellow poet Ted Hughes, her unresolved conflicts with her parents, and her own vision of herself. Whether Plath wrote about nature, or about the social restrictions on individuals, she stripped away the polite veneer. She let her writing express elemental forces and primeval fears. In doing so, she laid bare the contradictions that tore apart appearance and hinted at some of the tensions hovering just beneath the surface of the American way of life in the post war period. At her most articulate, meditating on the nature of poetic inspiration, [Plath] is a controlled voice for cynicism, plainly delineating the boundaries of hope and reality. At her brutal best – and Plath is a brutal poet – she taps a source of power that transforms her poetic voice into a raving avenger of womanhood and innocence.

Keywords: individual style, language personality, poetic style, vulgarisms, concept.

ЯЗЫКОВОЙ МИР ПОЭТИЧЕСКОГО ИДИОСТИЛЯ СИЛЬВИИ ПЛАТ

Стаття посвящена исследованию языкового аспекта идиостиля Сильвии Плат, что дает возможность определить индивидуальную неповторимость автора. В работе рассматриваются особенности индивидуального стиля американской писательницы, а также различия индивидуального стиля в зависимости от сферы использования языка.

Ключевые слова: идиостиль, языковая личность, поэтический стиль, вульгаризм, концепт.

Кожний дослідник тексту змушений так чи інакше розглянути проблему авторського чи індивідуального стилю. Адже «індивідуальний почерк» автора, його манера виявляється вже в самому факті вибіркості, перевазі певних лексичних, морфологічних, синтаксичних, фонетичних засобів, які стають базою формування більш складних та яскравих образів. Проте лінгвісти і досі не мають загально визнаного терміну для тлумачення індивідуального стилю, хоча він не раз ставав предметом дослідження.

В загальному розумінні ідіостиль – це сукупність глибинних механізмів створення текстового простору певним автором, які відрізняють його від інших. У більш вузькому значенні ідіостиль пов'язаний з системою мовно-стилістичних засобів, характерних для творчої манери певної мовної особистості автора. Такої думки притримуються такі науковці як В. В. Виноградов, Р. О. Якобсон, М. М. Бахтін, В. П. Григор'єв та інші [13, с. 238].

На сьогодні поняття ідіостилу характеризується в досить широкому науковому діапазоні. Так, В. В. Івановим висловлювалася думка, що «двадцять століття характеризується розвитком «семіотичних ігор», які призводять в результаті до появи у одній творчій особистості кількох мов» [7, с. 115].

У «Короткому словнику літературознавчих термінів» Тимофєєва та Венгерова стиль автора визначений як «сукупність основних ідейно-художніх особливостей творчості письменника, що повторюються в його творах, основні ідеї, які визначають світогляд письменника і зміст його творів, коло сюжетів і характерів, які він зазвичай зображує, типові для нього художні засоби, мова» [4, с. 42].

Індивідуальність авторського стилю полягає в наявності специфічної сукупності авторських стилістичних прийомів, характеризується наявністю певного принципу відбору та комбінації різних мовних засобів та їх трансформацій у запропонованій автором концепції.

З-поміж багатьох існуючих трактувань ідіостилу завданням когнітивного вивчення дискурсу певного автора відповідає розгляд ідіостилу крізь систему концептуальних моделей в напрямку від когнітивних феноменів до їхньої мовної реалізації. Так, у трактуванні І. А. Тарасової ідіостиль як «спосіб думати і говорити про світ в нерозривній єдності» корелює з розумінням ідіостилу як сукупності мовних і ментальних структур художнього світу автора [11, с. 9], єдності концептів і когнітивних структур та їхнього мовного втілення [12, с. 22].

В. О. Самохіна наголошує на необхідності врахування «соціально-історичних, національних, індивідуально-психологічних і морально-естетичних норм, особливостей людини, її світосприйняття, знань про світ (концептуальна картина світу й тезаурус)...» [10, с. 15] у дослідженні ідіостилу.

Другий напрям у дослідженні ідіостилу фокусується на аналізі різних структурних і змістових форм організації мовного матеріалу (передусім лексичного) у замкнутому цілому та виявленні характеру їх співвіднесеності на рівні стилістичного узусу або ідіостилу.

Інші підходи трактують індивідуальний стиль як сукупність мовно-виражальних засобів, що виконують естетичну функцію та вирізняють мову окремого письменника з-поміж інших [9, с. 604], як феномен, що належить до царини естетики, та як єдність змістових і формальних лінгвальних характеристик, притаманних творам певного письменника, яка створює унікальний, втілений у цих творах авторський спосіб мовної реалізації [8].

Досліджуючи зв'язок між автором і структурою створюваного ним тексту як словесно-художнього цілого, В. В. Виноградов доходить висновку про те, що стиль письменника створює та відтворює індивідуально-виразні якості та співвіднесення речей-образів, типові для творчої системи цього митця [5, с. 128, 211].

Поряд із цим особистість письменника відображається у неповторності й оригінальності асоціацій, вербально матеріалізованих у лексичній структурі тексту. Асоціативні перегукування та паралелі, найбільш характерні для автора типи асоціацій, пронизують усю його творчість, стають важливою ознакою ідіостилу, відображуючи сприйняття навколишнього світу письменником.

Третій напрям формується під впливом когнітивної лінгвістики на основі моделювання «можливих світів» різних авторів. При цьому виявляються «домінантний особистісний зміст» [9, с. 604] та інші, вивчаються окремі концепти та форми їх репрезентації [1], семантичні, асоціативні та лінгвокультурологічні поля [3, с. 8].

Уточненням поняття ідіостилу в когнітивному напрямку є запропоноване Р. Фаулером поняття «когнітивний стиль» (mind style) – специфічна мовна репрезентація індивідуальної ментальної сутності автора, оповідача та персонажів, які корелюють з поняттями картина світу (world view), це відображення характерного способу засвоєння та розуміння світу, яке автор утілює в тексті [14, с. 103].

В загальному можна охарактеризувати поняття ідіостилу як систему змістових і формальних лінгвістичних характеристик, властивих творам одного автора, який унікально втілює у своїх працях власний авторський спосіб мовного вираження.

Авторський стиль Сільвії Плат відзначається широким використанням порівняння, метафори, головних стилістичних методів пародії, гіперболи, складного епітету. Однією з особливостей поезії авторки є використання розмовної мови, сленгу, а також вульгаризмів, що забезпечує точну передачу емоційного стану та почуттів поетеси. У поезії «Lady Lazarus» Сільвія Плат використовує вульгаризми у поєднанні з німецькими словами: Herr Doktor/ Herr Enemy/ Herr God/ Herr Lucifer [15, с. 244].

У даному випадку вульгаризми використовуються, щоб виразити зневажливе ставлення мовця до об'єкта мовлення. Такі вульгаризми не є лексичними, а являються стилістичними, тобто такими, які не несуть у собі жодного непристойного змісту [6].

Водночас поетеса вживає вульгаризми разом із яскравими метафорами – «goobledygoo», «devil», «bastard», «polack»:

«My Polack friend
Says there are a dozen or two.»
«I have always been scared of you,
With your Luftwaffe, your gobbledygoo.»
«But no less a devil for that, no not...»
«Daddy, daddy, you bastard, I'm through.» [16, с. 222–224]

Поетеса часто використовує у своїх творах запозичені слова та вирази з інших мов. У поезії «Lady Lazarus» для відчутного контрасту простої мови розповідача Сільвія Плат вводить латинські терміни «annihilate», «opus».

У вірші «Daddy» авторка використовує німецькі слова:

«Ach, du...
Ich, ich, ich, ich...»

I could hardly speak.
With your Luftwaffe...
Not God but a swastika...» [17, с. 222–223].

Слід зазначити, що в більшості творів прослідковується відсутність рими та ритму. Будь-яка установка на риму виявляється випадковим співзвучанням. Лише поетична манера останніх років характеризується чітким ритмом.

Для передачі глибоких переживань та почуттів письменниця поринає у стихію образів. Її стилістика має спільні риси із технікою «потіку свідомості», оскільки поезії містять несамовитий потік образів, які неможливо структурувати. Образи в Сільвії Плат є полімодальними, тобто такими, що являють собою цілісну систему уявлень індивіда про оточуюче предметне та соціальне середовище. Представлений у поетичному тексті полімодальний образ відображає загальний психічний стан автора, його відчуття. Розглянемо вислів із поезії «Waking in Winter»:

I can taste the tin of the sky – the real tin thing.
Winter dawn is the color of metal... [18, с. 151].

В даному випадку полімодальний образ формується завдяки зоровому та смаковому сприйняттю авторки, а саме завдяки уявленням Сільвії про колір металу та присмак жерсті.

Отже, поетичний стиль Сільвії Плат відрізняється практично повною відсутністю рими та ритму, широким використанням тропів, сленгу, вульгаризмів, іншомовних слів, що надає її творам емоційної напруженості. Стилістичні засоби перебільшення та отождолення формують індивідуальну манеру письма авторки.

Література:

1. Анохина С. А. Концепт «Развитие» в русской языковой картине мира и особенности его вербализации в творчестве В. Г. Распутина 1994 – 2003 гг.: автореф. дис. на соискание учен. степени канд. филол. наук: 10.02.01 «Русский язык» / С. А. Анохина. – Челябинск, 2004. – 20 с.
2. Барінова Е. В. «Русские» концепты в творчестве Томаса Манна 1890–1920-х гг.: автореф. дис. на соискание учен. степени канд. филол. наук: 10.01.03 «Литература народов стран зарубежья (германская литература)» / Е. В. Барінова. – Нижний Новгород, 2007. – 58 с.
3. Болотнова Н. С. Изучение идиостиля в современной коммуникативной стилистике художественного текста / Н. С. Болотнова // Материалы II Международного конгресса русистов-исследователей «Русский язык: исторические судьбы и современность». – МГУ, 2004. – С. 8.
4. Большой Академический Словарь Русского Языка. Российская академия наук. Институт лингвистических исследований. – М. : Спб. : Наука, 2004. – С. 42.
5. Виноградов В. В. О теории художественной речи / В. В. Виноградов. – М. : Высшая школа, 1971. – С. 128, 211.
6. Гальперин И. Р. Стилистика английского языка: учебник. – [3-е изд.]. – М. : Высш. шк., 1981. – 331 с.
7. Иванов В. В. О языковых причинах трудностей перевода художественного текста / В. В. Иванов // Поэтика перевода. – М. : 1988. – С. 115.
8. Идиостиль (индивидуальный стиль) // Универсальная научно-популярная онлайн-энциклопедия Кругосвет [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.krugosvet.ru/enc/gumanitarnye_nauki/lingvistika/IDIOSTIL_INDIVIDUALNI_STIL.html?page=0,0
9. Пищальникова В. А. Проблема идиостиля. Психо-лингвистический аспект / В. А. Пищальникова. – Барнаул, 1992. – С. 604.
10. Самохина В. А. Современная англоязычная шутка: монография / В. А. Самохина. – Х. : ХНУ, 2008 – с.15.
11. Тарасова И. А. Поэтический идиостиль в когнитивном аспекте (на материале поэзии Г. Иванова и А. Аненского): дис... доктора филол. наук: 10.02.01 / И. А. Тарасова – Саратов, 2004. – С. 9.
12. Тарасова И. А. Поэтический идиостиль в когнитивном аспекте (на материале поэзии Г. Иванова и А. Аненского): дис... доктора филол. наук: 10.02.01 / И. А. Тарасова – Саратов, 2004. – С. 22.
13. Фёдоров А. В. Очерки общей и сопоставительной стилистики / А. В. Фёдоров. – М. : Высшая школа, 1971. – С. 238.
14. Fowler R. Linguistic and the Novel / R. Fowler. – London : Methuen, 1977. – P. 103.
15. Plath Sylvia. The Collected poems (edited by Ted Hughes). – New York: Harper Collins Publishers, 2008. – p.244.
16. Plath Sylvia. The Collected poems (edited by Ted Hughes). – New York: Harper Collins Publishers, 2008. – p.222-224.
17. Plath Sylvia. The Collected poems (edited by Ted Hughes). – New York: Harper Collins Publishers, 2008. – p. 222-223.
18. Plath Sylvia. The Collected poems (edited by Ted Hughes). – New York: Harper Collins Publishers, 2008. – p. 151.

УДК 811.161.2'111'373.21

І. Ф. Заваринська,

Теребовлянське вище училище культури, м. Теребовля

НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНА СПЕЦИФІКА СЕМАНТИКИ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ З ПСЕВДОАНТРОПОНІМНИМИ КОМПОНЕНТАМИ

У статті розглядаються фразеологічні одиниці з псевдоантропонімічними компонентами в структурно-семантичному та порівняльному аспектах. Комплексний аналіз даних фразеологізмів дає можливість краще зрозуміти семантику мовних одиниць та національно-культурну специфіку певного етносу. Дослідження проводиться на матеріалі англійської, польської та української мов.

Ключові слова: структурно-семантичний та порівняльний аспекти, фразеологічні одиниці з псевдоантропонімічним компонентом, образність фразеологізмів, семантика, етимологія.

NATIONAL-CULTURAL SPECIFICITY OF SEMANTICS IDIOMS WITH PSEUDOANTROPONIMICS COMPONENT

The article deals with the phraseological units with pseudo-anthroponomical components in the structural-semantic and comparative aspects. The analysis of etymological nuances helps to understand the semantics of the above-mentioned units better. The nominal structures are compared in English, Polish and Ukrainian.

The idiomatic and set expretion, lexically and often structurally stable units of lexion present an universal phenomenon. Structurally, they may be in all languages: sentence idioms; word-group idioms; metaphorically generalized proper name, for example: Nosy Parker, similarly in Ukrainian Язиката Хвеська and others like that.

Idiomatic expressions in English, Polish, Ukraine and in all others languages may be performed common functions in the sentence, for example of the subject: Joe College; Graf de Socha and others.